

Kunnskapsdepartementet

Vår ref: SMR 17. mars 2015

Høringsinnspill til NOU 2014:14 Fagskolen – et attraktivt utdanningsvalg

Vi viser til høring på NOU 2014:14 Fagskolen – et attraktivt utdanningsvalg. Tekna, teknisk-naturvitenskapelig forening har noen kommentarer og innspill til noen av fagskoleutvalgets forslag til tiltak og analyse.

Kommentarer til anbefalingene om hva staten bør gjøre.

Tekna er enig i at det er behov for å styrke fagskolestudentenes rettigheter. Mange av tiltakene kan trolig bidra til dette. Det er behov for å formidle bedre hvilke fagkunnskaper og kompetanse som studentene oppnår: I dag er utdanningene i stor grad lokale og modulbaserte med emner som er sammensatt av delemner som ikke er synlige med dagens ordning med bare sluttvurdering av læringsutbyttet i emnene/modulene.

Tekna er enige i at fagskoleutdanningene må fortsette å være fullstendige yrkesutdanninger og støtter også anbefalingene som bidrar til at samarbeidet med arbeidslivets styrkes og videreutvikles.

Tekna mener at det må stilles høye nasjonale krav til undervisningspersonalets faglige og pedagogiske kompetanse, også på fagskolene. Fagpersoner uten pedagogisk kompetanse må derimot kunne ansettes på vilkår mens de tar PPU. Kompetansebehov til undervisningspersonalet må følge opp med reelle kompetansehevingstiltak og tilrettelegging i praksis.

Tekna mener det er viktig at fagskoletilbudene beholder nærheten til arbeids- og næringslivet som både er rekrutteringsgrunnlaget for utdanningene og avtakere av ferdige kandidater. Mange fagskoletilbud er i dag samlokalisert med eller del av en fylkeskommunal videregående skole med fag- og yrkesutdanninger. Dette bidrar flere steder til å skape større fagmiljøer som er utviklet i samspill med regionens næringsstruktur og kompetansebehov. En eventuell strukturreform må ikke ensidig handle om å samle, «sentralisere» og redusere antallet fagskoler til et gitt måltall på 5-9 fagskoler. Tekna mener at antallet fagskoler bør reduseres og at det er utdanningenes kvalitet,

www.tekna.no

Org.nr.: 971 420 782
MVA

rekrutteringsgrunnlag og samarbeid med relevant arbeidsliv som må veie tyngst for utviklingen og strukturen videre. Tekna støtter dermed delvis særmerknaden til punkt 9.5.1 om at det ikke er tilstrekkelig grunnlag for å foreslå et spesifikt antall fagskoler.

Tekna mener det utvalgets analyser bekrefter inntrykket av at studenter ved fagskolene er eldre, mer etablerte og dermed trolig mer stedbundne arbeidstakere med hus og hjem enn det studenter i høyere utdanning er. Mange er avhengige av finansiering eller støtte fra arbeidsgiver for å ta utdanningen på deltid. Nettbaserte løsninger gjør deler av utdanningene tilgjengelig men avstanden til lærestedet gjør samlinger mer krevende. Tekna mener det er nødvendig å se nærmere på hvilken erfaring fagskolene har med frafall blant fagskolestudenter på nettbaserte før en konkluderer med at nettbaserte løsninger vil veie opp for avstanden for denne studentgruppen. For stor geografisk avstand hindrer god kontakt mellom bedrifter og fagskoler og kan bidra til å undergrave fagskolens relevans og attraktivitet, og dermed rekrutteringsgrunnlag.

Tekna mener at behovet for å styrke og videreutvikle samarbeidet med arbeidslivet og bygge sterke fagskolemiljøer ikke løses ved å flytte ansvaret for fagskolene fra fylkeskommunen til Kunnskapsdepartementet. Tekna mener at Kunnskapsdepartementet bør vurdere hvordan nasjonale myndigheter kan gi tydeligere nasjonale føringer og rammer for fagskolen og følge opp og koordinere fylkeskommunenenes ansvar bedre. Tekna mener det er nødvendig å vurdere om andre løsninger enn utvalgets kan forene behovet for tydeligere nasjonal koordinering og mer sentralgitte føringer med behovet for nærhet til lokalt og regionalt arbeids- og næringsliv.

Tekna støtter ikke anbefalingene om ny finansieringsmodell og dimensjonering ubetinget. Tekna mener at den foreslåtte modellen, som er delvis stykkprisfinansiering og resultatbasert, ikke er til beste for fagskoleutdanningenes utvikling. Tekna mener at finansiering av særlig de offentlige fagskolene heller må omfatte tilskudd til å dekke kostnader til drift og administrasjon, til utstyr og materiell og til opprettede klasser. Det må også avklares tydeligere hvordan en offentlig samlet finansieringsordning vil påvirke økonomien til private fagskoler med høy egenbetaling per i dag.

Andre kommentarer

Tekna støtter hovedkonklusjonen om at fagskoletilbudene i Norge i dag ikke er godt nok integrerte i utdanningssystemet. Tilbudene er fragmenterte, lite synlige og kandidatene har for svake muligheter til å bygge videre på fagskolekompetansen. Det er nødvendig med tiltak, særlig for å sikre bedre overganger mellom tekniske fagskoler og ingeniørutdanninger.

Tekna mener at arbeidslivsrelevans og forankring i arbeidslivsbehov er livsgrunnlaget for fagskolene. Tekna mener at gode fagskoleutdanninger er viktige for et binært utdanningssystem med to ulike hovedløp, et yrkesrettet og et mer akademisk. Det er viktig å utvikle gode og hensiktsmessige overganger underveis slik utvalget påpeker.

Tekna mener at utviklingen av sektoren må videreutvikle og styrke fagskolenes særpreg og formål. Det er behov for tydeligere nasjonal koordinering og tydeligere rammer og føringer. Det må avklares hva som forventes av god fagskoleledelse.

Med vennlig hilsen

Tekna – Teknisk-naturvitenskaplig forening

Ivar Horneland Kristensen
generalsekretær